ἐπιχοριαμβικὸν ἑνδεκασύλλαβον

– ⏑ – ⏓ – ⏑ ⏑ – ⏑ – ⏓

1. Hephaest. 43. 9 sqq. τῆς δὲ κατ᾽ ἀντιπάθειαν μίξεως νῦν τὰ πυκνότατα παραθησόμεθα. ἐπιχοριαμβικὸν μὲν οὖν τὸ σαπφικὸν καλούμενον ἑνδεκασύλλαβον, οἷον· (Sapph. 1. 1 Voigt)

ποικιλόθρον᾽ ἀθανάτ᾽ Ἀφρόδιτα·

τοῦτο δὲ τὴν μὲν πρώτην συζυγίαν ἔχει τροχαικὴν ἑξάσημον ἢ ἑπτάσημον, τὴν δὲ δευτέραν χοριαμβικήν, τὴν δὲ κατάκλειδα ἐξ ἰάμβου καὶ τῆς ἀδιαφόρου· ὥστε εἶναι τὰ πάντα δύο σχήματα περὶ τὴν τετάρτην συλλαβήν, πῆ μὲν βραχεῖαν γινομένην, πῆ δὲ μακράν. θάτερον μὲν οὖν σχῆμα, τό· (Sapph. 1. 1 Voigt)

ποικιλόθρον᾽, ἀθανάτ᾽ Ἀφρόδιτα

πρόκειται· θάτερον δέ· (Sapph. 1. 5 Voigt)

ἀλλὰ τυίδ᾽ ἔλθ᾽ αἴ ποτα κἀτέρωτα·

ὥστ᾽ εἶναι τὸν κανόνα τοιοῦτον·

βαβα βααβ αββ[α]
βαββ βααβ αβα[β]

ἔστι δὲ καὶ παρ᾽ Ἀλκαίῳ - καὶ ἄδηλον ὁποτέρου ἐστὶν εὕρημα, εἰ καὶ σαπφικὸν καλεῖται - οἷον· (Alc. 308. 1 Voigt)

χαῖρε Κυλλάνας ὂ μέδεις, σὲ γάρ μοι.

τοιούτοις χρῶνται τρισὶν εἰς ἑκάστην στροφήν· εἶτα ἐπιφέρουσι τὸ τέταρτον πεντασύλλαβον, χοριαμβικὸν πενθημιμερές, συνεμπίπτον δακτυλικῷ τῷ εἰς δεύτερον τροχαῖον, οἷόν ἐστι τό· (Sapph. 1, 4 Voigt)

πότνια θυμόν.

τοῦτο μὲν οὖν ἀπὸ τροχαικῆς ἐστὶν ἐπιχοριαμβικόν, ἀπὸ δὲ ἀντισπαστικῆς τὸ καλούμενον πινδαρικὸν ἑνδεκασύλλαβον.

Choerob. 249. 19 sqq. ἐνταῦθα περὶ τῶν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις εὑρημένων μεμιγμένων, τῶν κατὰ ἀντιπάθειαν ἀλλήλων ὄντων μέτρων βούλεται διαλαβεῖν ὁ τεχνικός (*scil.* ὁ Ἡφαιστίων, p. 43. 9 sqq.), καὶ λέγει, ὅτι τὰ πυκνότατα, τουτέστι τὰ συνήθη ἐν τῇ χρήσει, παραφέρω. λέγει οὖν εἶναί τι μέτρον τὸ λεγόμενον ἐπιχοριαμβικόν, τουτέστι τὸ μὴ ἀπὸ χοριάμβου μόνον συγκείμενον, ἀλλ᾽ ἐπὶ τούτῳ καὶ ἀπὸ ἄλλων ποδῶν συντεθειμένον. καὶ λέγει τὸ ποῖον μετὰ παραδείγματος, τὸ καλούμενον καὶ σαπφικόν, τὸ ἑνδεκασύλλαβον, οἷον· (Sapph. 1. 1 Voigt)

ποικιλόφρον ἀθανάτ᾽ Ἀφρόδιτα.

ἔχει γὰρ τὴν πρώτην συζυγίαν τροχαικὴν ἑξάσημον ἢ ἑπτάσημον, τουτέστιν ἐκ δύο τροχαίων συγκειμένην τρισήμων ὄντων, ἢ ἐκ τροχαίου καὶ σπονδείου, τουτέστι τρισήμου καὶ τετρασήμου, ὥστε εἶναι τὴν διποδίαν ἑπτάσημον· (ἰστέον γὰρ ὅτι ἡ ἑπτάσημος τροχαικὴ ἐπὶ τέλους ἔχει τὸν σπονδεῖον, ὥστ᾽ εἶναι τὴν τελευταίαν τοῦ διτροχαίου ἀδιάφορον, μακρὰν καὶ βραχεῖαν· μακρὰν μέν, ὅτε ἐστὶν ἑπτάσημος, βραχεῖαν δέ, ὅτε ἑξάσημος. ἡ δὲ ἰαμβικὴ ἐκ τοῦ ἐναντίου ἐπὶ τῆς ἀρχῆς)· καὶ ταῦτα μὲν ἐπὶ τῆς πρώτης συζυγίας. τὴν δὲ δευτέραν συζυγίαν ἔχει χοριαμβικήν, (οἱονεὶ τροχιαμβικὴν ὡς προέγνωμεν τὴν ἐκ τροχαίου καὶ ἰάμβου συγκειμένην, οἱονεὶ ἐκ μακρᾶς καὶ δύο βραχειῶν καὶ μακρᾶς),

ἑξάσημον. τὴν δὲ κατακλεῖδα, τουτέστι τὴν ἐσχάτην συζυγίαν (τρίμετρον γὰρ ὑποτίθεται τὸ μέτρον), ἔχει ἐξ ἰάμβου καὶ ἐσχάτης συλλαβῆς ἀδιαφόρου οὔσης, τουτέστι πῆ μὲν μακρᾶς πῆ δὲ βραχείας.

Tzetz. *de metr. Pind.* 82. 26 sqq.

ἀλλ᾽ ἄγε τὴν διαφορὰν καὶ δὴ τὴν κοινωνίαν
*** ἣν τὸ σαπφικὸν (*scil.* ἐπιχοριαμβικόν) πρὸς τὸ Πινδάρου ἔχει.
ἄμφω ἑνδεκασύλλαβα καὶ καταληκτικά τε·
ἀλλάγε ἀντισπαστικὴν πρώτην τὸ τοῦ Πινδάρου
κρηπῖδα ὥσπερ κέκτηται, χορίαμβον δευτέραν,
καὶ τρίτην τὴν κατάκλειδα ἴαμβον συλλαβήν τε.
τὸ δέ γε πάλιν σαπφικὸν ὅμοια πάντα ἔχει,
τὴν πρώτην δε διάφορον, οὐκ ἀντισπαστικήν γαρ,
ἀλλά τινα τροχαικὴν ἑπτάσημον καὶ μᾶλλον,
ἤγουν ἁπλῆν συζυγίαν τροχαίου καὶ σπονδείου.
ὅθεν καὶ σκόπησον ὠδὶ ἐν τουτῳὶ τῷ κώλῳ·
εἰ εὕροις ἀντισπαστικὴν τὴν πρώτην, ἔχε τοῦτο
πινδαρικὸν ὡς εἴπομεν· εἰ δὲ τροχαικήν τε,
καθὰ καὶ ἔστι, σαπφικὸν λέγε τὸ κῶλον τοῦτο.
ὅρα καὶ τὴν καταγραφὴν ἐξ ἧς θηράσεις τόδε.

τροχαικὴ ἑπτάσημος	χορίαμβος	ἴαμβος	συλλαβή
− ⏑ − −	− ⏑ ⏑ −	⏑ −	⏒

Tzetz. *de metr. Pind.* 121. 5 sqq.

εἴπαμεν γὰρ τὸ σαπφικὸν (*scil.* ἐπιχοριαμβικόν) ἔκ τε τροχαίων πέλειν
δευτέρου χοριάμβου τε, ἰάμβου συλλαβῆς τε,
ὡς ὂν ἑνδεκασύλλαβον τοῦτο τὸ κῶλον ὅλον.

Anon. Vat. 58. 15 sqq. Tessier (Sapph. 1. 1 Voigt)

− ⏑ . − ⏑ . − ⏑ ⏑ − . ⏑ − . ⏓
⏑ − − ⏑ . − ⏑ ⏑ − . ⏑ − . ⏓
ποικιλόθρον᾽ ἀθανάτ᾽ ἀφροδίτα·

ἐπιχοριαμβικὸν σαπφικὸν ἑνδεκασύλλαβον· ὅμοιον (*scil.* τρίμετρον καταληκτικόν).

Schol. rec. in Pind. *Ol.* 8 (p. 281. 12 sqq. Abel) τὸ δ′ ἐπιχοριαμβικὸν ἑνδεκασύλλαβον, ὃ καλεῖται σαπφικόν, διὰ τὸ ἔχειν τὸν α′ πόδα τροχαικὸν ἑπτάσημον ἤτοι ἐπίτριτον. οὐ γάρ ἐστι πινδαρικόν, ὡς λέγουσι.

⏑ − − ⏑ − ⏑ ⏑ − ⏑ − ⏓

2. Tzetz. *de metr. Pind.* 83. 18

τοῦτ᾽ ἐπιχοριαμβικὸν πινδαρικὸν καλεῖται.
… (82. 26 sqq.)
ἀλλ᾽ ἄγε τὴν διαφορὰν καὶ δὴ τὴν κοινωνίαν
*** ἣν τὸ σαπφικὸν πρὸς τὸ Πινδάρου ἔχει.
ἄμφω ἑνδεκασύλλαβα καὶ καταληκτικά τε·
ἀλλάγε ἀντισπαστικὴν πρώτην τὸ τοῦ Πινδάρου

κρηπῖδα ὥσπερ κέκτηται, χορίαμβον δευτέραν,
καὶ τρίτην τὴν κατάκλειδα ἴαμβον συλλαβήν τε.
… (83. 11 sqq.)
εἰ εὕροις ἀντισπαστικὴν τὴν πρώτην, ἔχε τοῦτο
πινδαρικὸν ὡς εἴπομεν·
… (83. 16 sqq.)
ἔστι γὰρ τὸ πινδαρικὸν οὕτως ἔχον πρὸς ῥῆμα.
ἀντίσπαστος χορίαμβος, ἴαμβος καὶ συλλαβή
ὁ μουσαγέτας με καλεῖ. χορεῦσαι. ὅρα τοῦτο.

ANON. VAT. 58. 8 sqq. Tessier (Pind. fr. 94c. 1 Snell-Maehler)

⏑ – – ⏑. – ⏑ ⏑ –. ⏑ –. ⏑̲
ὁ μουσαγέτας με καλεῖ χορεῦσαι·

ἐπιχοριαμβικὸν· τὸ καλούμενον πινδαρικὸν ἑνδεκασύλλαβον· ὅπερ τὸ μὲν α′ ἀντίσπαστον ἔχει· εἶτα χορίαμβον· εἶτα ἰαμβικὴν κατακλεῖδα· ὅμοιον (*scil.* τρίμετρον καταληκτικόν). [*L.S.*]